

การศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งสู่อนาคต (Basic Education for Future) : ทิปกร จิรจิตติกุลชัย

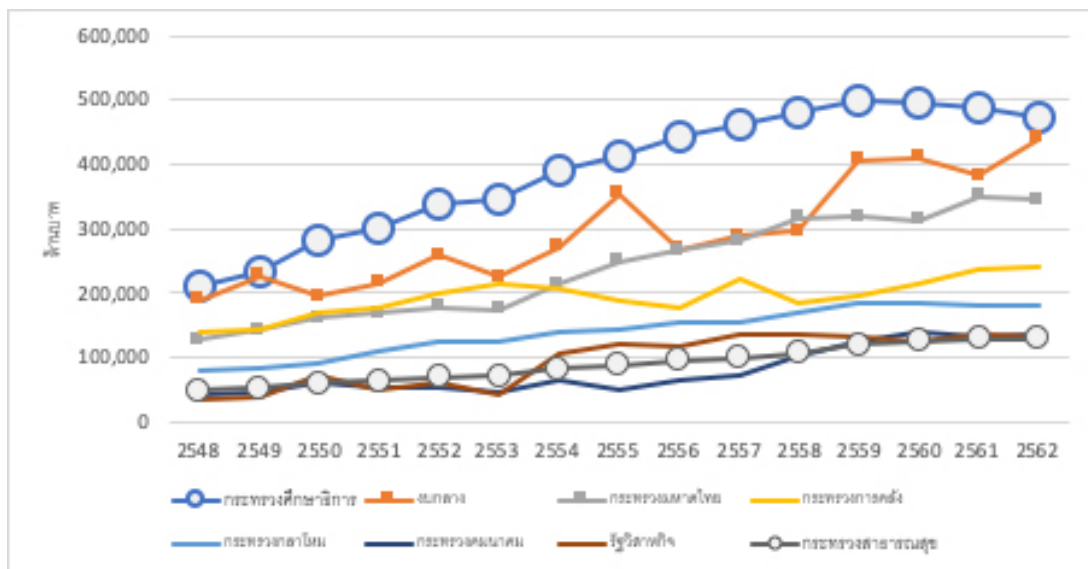
นำเสนอเมื่อ : 15 มี.ค. 2563

การศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งสู่อนาคต (Basic Education for Future)

“การยอมรับความจริง อาจจะเป็นเรื่องไม่ถูกใจในบางครั้ง แต่ก็ยังเป็นพื้นฐานของการริเริ่มความเปลี่ยนแปลงที่จะสามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้นและพัฒนาต่อไปได้”

การทิ้งงบประมาณกระทรวงศึกษาธิการเริ่มลดลงในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา น่าจะเดินมาได้ถูกทิศทางทิ้งงบประมาณแปรผันตามสัดส่วนประชากร ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลโครงสร้างประชากรของสภาพัฒน์ฯ ที่ประมาณการว่า ประชากรอายุระหว่าง 0-15 ปี ไหลลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 13 ล้านคนในปี 2553 เหลือเพียง 11 ล้านคนในปัจจุบันปี 2563 และจะลดต่อเนื่องไปจนเหลือ 8 ล้านคนในปี 2583 (หรืออีก 20 ปีข้างหน้า)

งบด้านการศึกษา อันเป็นการลงทุนให้กับอนาคตของประเทศ มีมูลค่าสูงที่สุด และห่างไกลเป็นเท่าตัวเมื่อเทียบกับงบประมาณด้านอื่น ๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งก็เป็นการลงทุนด้านสุขภาพให้กับคนไทยเช่นกัน ทั้งนี้ งบกระทรวงการศึกษามีแนวโน้มมีมูลค่าเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศต่อไปอีกนานพอสมควร ถึงแม้จะมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องไป ดังภาพด้านล่างแจกแจงข้อมูลสำนักงบประมาณ ปี 2548-2562

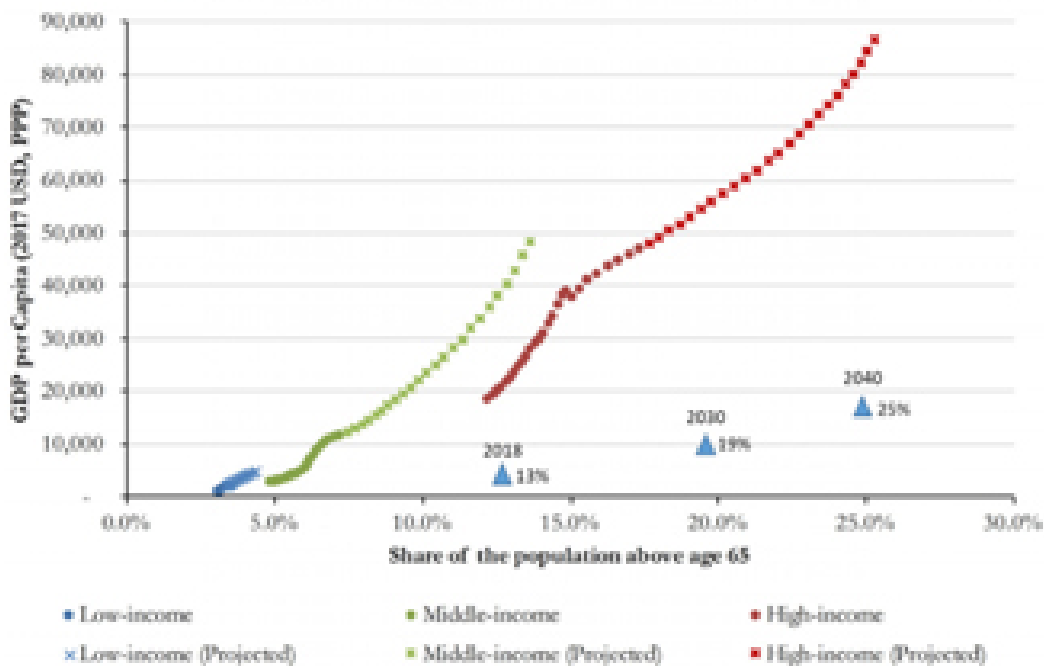

ขณะที่อนาคตจะมีประชากรวัยเด็กและเยาวชนและวัยทำงานลดลง ทั้งจำนวนและสัดส่วน ในอีกด้านหนึ่งคือ สัดส่วนผู้สูงอายุ 65+ จะเพิ่มขึ้น โดยอีก 10 ปีข้างหน้าในปี 2573 จะมีจำนวน 1 ใน 5 ของประชากร (19%) และเพิ่มต่อเนื่องถึง 1 ใน 4 ของประชากร (25%) ของปี 2583 ซึ่งหมายความว่า วัยทำงานจะต้องมีความสามารถอยู่ในตลาดแรงงานที่เชื่อมโยงกันกับเศรษฐกิจทั่วโลกในระดับที่สามารถดูแลคนชรา (รวมถึงเด็กและเยาวชน) ในอีก 10-20 ปีข้างหน้า โดยประเทศไทยในอนาคตจะต้องดิ้นรนให้ไม่ตกอยู่ในสภาพที่ครอบครัวยุคนานาหลายล้านครัวเรือน

ต้องดำรงชีพอยู่อย่างยากลำบาก ไม่มีเงินและสินทรัพย์ไปลงทุนด้านการศึกษาหรือลงทุนทำธุรกิจ เพราะต้องแบกรับภาระดูแลสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในวัยพึ่งพิง ในขณะที่ตนเองไม่มีทักษะที่จะสามารถหางานที่มีคุณภาพทำได้ เพราะต้องแข่งกับทั้งแรงงานในตลาดโลก และแข่งกับหุ่นยนต์หรือปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งน่าจะมีราคาถูกกว่าจ้างแรงงานคนภายในระยะเวลาไม่นานนัก เช่น อาจจะเป็นทศวรรษ (2030) หรือ ทศวรรษถัดไป (2040)

ถึงแม้ภายในอีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยสามารถรักษาอัตราการเติบโตของ GDP เฉลี่ยที่ร้อยละ 3.5 ต่อปี ก็ไม่สามารถที่จะจุดให้ประเทศขึ้นไปได้ถึงประเทศกลุ่มรายได้ระดับสูง (High-income) ดังรูปด้านล่างที่คำนวณอัตราการเพิ่มของ GDP ในอัตราเฉลี่ย 3.5% ต่อปี แต่ประเทศไทยก็ไม่สามารถที่จะมีพลังพ่วงขึ้นไปถึงกลุ่มรายได้สูงตรงระดับเส้นสีแดงที่ระดับ GDP ต่อหัว (per capita) อยู่ที่ 20,000 USD ดังนั้น ประเทศไทยจะเผชิญกับภาวะ “แก๊งกรวย” นั่นคือ ประชากรผู้สูงอายุมีสัดส่วนตามเกณฑ์ “สังคมชราภาพ” แต่ยังคงติดอยู่กับสภาพ “กึ่งดักกรวยได้ปานกลาง” หรือ middle-income trap ที่ประเทศไม่สามารถจะหลุดขึ้นไปได้ เหมือนอย่างมาเลเซียหรือเวียดนามที่มีการปฏิรูปเศรษฐกิจอย่างเข้มแข็งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และน่าจะสามารถยกระดับให้เป็นกลุ่มประเทศรายได้สูงได้สำเร็จค่อนข้างแน่นอน ในขณะที่ประเทศไทยเริ่มแสดงอาการอ่อนแอทางเศรษฐกิจแล้ว ดังข่าวไม่กี่วันนี้รายงานสัดส่วนและจำนวนคนยากจนเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ด้วยหลายเหตุผลภายในภายนอก รวมทั้งการที่จำนวนประชากรและกำลังแรงงานเริ่มลดลงแต่มีสัดส่วนและจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น

▲ Thailand 2018, 2030 and 2040 with an optimistic annual growth rate at 3.5%

Source: Adapted from Sudharsanan, N. and Bloom, D.E., 2018, June. The demography of aging in low- and middle-income countries: chronological versus functional perspectives. In *Future directions for the demography of aging: proceedings of a workshop* ซึ่งภาพต้นฉบับแสดงประเทศระดับรายได้ปานกลาง (เส้นสีเขียว) จะสามารถเติบโตขึ้นไปได้ถึงระดับรายได้สูง ก่อนที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม กรณีประเทศไทย (สามเหลี่ยมสีฟ้า) มีความแตกต่างจากประเทศระดับรายได้ปานกลางด้วยกัน เนื่องจากเป็นหนึ่งในประเทศที่เข้าสู่สังคมชราภาพเร็วที่สุดในโลก โดยจะมีสัดส่วนของผู้ที่อายุ 65+ คิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมดในปี ค.ศ. 2040 (พ.ศ. 2583)

สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งส่งผลโดยตรงต่ออนาคตของประเทศที่เต็มไปด้วยผู้สูงอายุ ผู้เขียนรู้สึกประทับใจและเห็นอกเห็นใจ **คุณครูที่มีความเป็นครูด้วยความรักความศรัทธาและความหวังที่มีต่อเด็กนักเรียนของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในโรงเรียนที่มีทรัพยากรที่จำกัด และขาดแคลนครู**

ดูที่จะหาอ่านได้บนอินเทอร์เน็ตที่มีเรื่องราวมากมายของคุณครูที่ทุ่มเทเสียสละด้วยอุดมการณ์
ด้วยความฝันถึงอนาคตของเด็ก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่ต่างจังหวัดที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง
ซึ่งหลายท่านก็เรียกร้องขอให้ส่งครูมาที่โรงเรียน เพื่อเด็กนักเรียนจะได้มีคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น

แต่ความเป็นจริงที่ต้องเผชิญ คือ ผลการคำนวณ teacher demand

model จากข้อมูลจำนวนนักเรียนและชั้นเรียนรายโรงเรียนที่สังกัด สพฐ.

โดยกำหนดให้มีคุณครูสอนครบทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

และยึดหยุ่นให้ระดับประถมสอนควบวิชาใกล้เคียงกันได้ พบว่า หากต้องการมีครูครบชั้นและครบทุกวิชาของ
รร. สพฐ. ทั่วประเทศ จะต้องจ้างครูเพิ่มอีก 1

แสนกว่าคน แนนอนว่า ปัญหาขาดแคลนครูกระจุกอยู่ที่โรงเรียนขนาดเล็กที่มีมากกว่า 15,000

โรงเรียนทั่วประเทศ มีนักเรียนรวม 1 ล้านคน ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นโรงเรียนระดับประถมและอนุบาล

คงไม่มีครูอาจารย์หรือนักการศึกษาท่านใดคิดคำนวณว่า

ประเทศไทยจะสามารถมีงบประมาณมาสร้างและจ้างครูเพิ่มอีก 1 แสนกว่าคนได้อย่างไร ในขณะที่เดียวกัน

โรงเรียนขนาดเล็กที่มีเสียงคุณครูเรียกร้องให้มาช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครู หากทดลองใช้ Google

Map สืบรวจดูจะพบว่า มีโรงเรียนอยู่ไกลเพียงภายในระยะ 10-20 กม. เกือบทั้งหมด (แต่แน่นอนว่า

มีโรงเรียนบางสวนอยู่ห่างไกล และต้องได้รับความช่วยเหลือ

ตั้งที่มีรายละเอียดปรากฏอยู่ในรายงานวิจัยเรื่องโรงเรียนขนาดเล็กของหลายหน่วยงานและสถาบันในช่วง 10

กว่าปีที่ผ่านมา) สอนใครจะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในแต่ละท้องถิ่นได้ เหมือนอย่างแก๊งจันทรโมเดล จ.เลย

หรือโมเดลอื่น ๆ

ที่ช่วยเหลือกันเป็นเครือข่าย ก็เป็นบุญวาสนาหรือชะตากรรมของอนาคตเด็กในแต่ละพื้นที่

เมื่อใดจึงจะหลุดพ้นจากพันธนาการโดยกลุ่มผลประโยชน์ที่เหนี่ยวรั้งการก้าวไปข้างหน้าได้

ข้อสรุปหลัก คือ ปัญหาคุณภาพและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

มีรากฐานมาจากการที่มีครูไม่ครบชั้นไม่ครบวิชา

ซึ่งเราไม่สามารถจะเพิ่มคุณครูให้ครบทุกโรงเรียนทั่วประเทศได้ ในทางกลับกัน

แนวโน้มระบบราชการไทยในอนาคต คือ (ดูในบทความ ‘ขอเท็จจริง 10 ปี ระบบราชการไทย’ ปี 2558 โดย

ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ) จะมีราชการจำนวนมากที่จะเกษียณอายุ

และ “การเขมงวดกับจำนวนคนและคุณภาพของคนที่มาทดแทนและ “การรีด”

ประสิทธิภาพของคนในภาครัฐทั้งหมดดูจะเป็นคำตอบ” ดังนั้น ผู้เขียนคิดว่า วิธีที่จะแก้ไขบรรเทาปัญหาได้

ก็คือ การจัดสรรทรัพยากรการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อคุณภาพการศึกษา

ซึ่งการจัดเครือข่ายโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง จะสามารถทำได้เป็นจำนวนมากเกือบทุกโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ

และจะสามารถช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครูได้

ซึ่งก็ขอส่งใจให้แต่ละพื้นที่ที่สามารถทำได้สำเร็จ เพื่ออนาคตของเด็ก ๆ นับล้านคน

“หากไม่มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์

รวมถึงทักษะทางสังคมและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง เด็กนักเรียนในวันนี้

จะเผชิญกับอนาคตที่มีความเสี่ยงว่าจะไม่สามารถหางานที่มีความมั่นคงและมีผลตอบแทนลำบากดอกกา

รตำรงชีพ อันเป็นผลมาจากการใช้หุ่นยนต์และการขยายฐานการผลิต”

น่าจะเป็นที่รับรู้และเข้าใจกันโดยกว้างขวางว่า ผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์ที่มีต่อแรงงานไทย

เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ในอนาคต ซึ่งผลการวิจัยเรื่อง ‘Labour Skills, Economic Returns, and

Automatability in Thailand’ ตีพิมพ์ในวารสาร Southeast Asian Journal of

Economics โดยใช้ข้อมูลสำรวจการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ และ

ความเสี่ยงต่อการแทนที่ด้วยหุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์ (automatable risk)

พบว่า อาชีพที่ต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ จะสามารถสร้างรายได้มาก นั่นคือ GDP ต่อหัวของจังหวัด และ

รายได้ต่อชั่วโมงทำงาน

มีมูลค่าสูงกว่า ในทางกลับกัน อาชีพที่ไม่ค่อยต้องใช้ทักษะการวิเคราะห์และทักษะการสื่อสาร

จะมีความเสี่ยงสูงมากที่จะถูกแทนที่ (replace)

ด้วยปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์ และหลายอาชีพในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ หรือแม้แต่ภาคเกษตรกรรม ก็อาจจะสูญเสียดำแหน่งงานไปได้ เมื่อต้นทุนของการใช้เทคโนโลยีลดลง จนถูกกว่าการจ้างแรงงานคน

ดังนั้น ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาการศึกษาให้เด็กไทยได้มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งสำคัญที่เรียกว่า **Mathematical Literacy** ซึ่งมีนิยามใน PISA 2021 ว่า "an individual's capacity to reason mathematically and to formulate, employ and interpret mathematics to solve problems in a variety of real-world contexts. It includes concepts, procedures, facts and tools to describe, explain and predict phenomena..." โดยเราต้องเร่งเป้าหมายทำให้ได้ในระดับแนวหน้า เช่น เด็กสิงคโปร์หรือฮ่องกง เป็นต้น

ทักษะในทางคิดวิเคราะห์ (Cognitive Analytical Skills) ซึ่งจะเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต มีลักษณะสำคัญ ได้แก่

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเหตุผล
- ความคิดสร้างสรรค์
- การสรุปและสื่อสารข้อมูลให้ผู้อื่นเข้าใจ

ในขณะที่ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่สื่อสารทำงานได้ ก็เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะสามารถศึกษาหาความรู้ระดับสูง และเปิดโอกาสในการทำงาน แต่ความจริง คือ คนจำนวนมาก แม้จะได้เรียนในระบบการศึกษาพื้นฐานมาอย่างน้อย 12 ปี แต่ก็ไม่สามารถสนทนาหรือเขียนเป็นภาษาอังกฤษได้ ทั้งขาดความมั่นใจและความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งเราไม่ควรจะส่งต่ออนาคตเช่นนี้ไปให้กับคนรุ่นข้างหน้า

“การที่คนไทยรุ่นถัดไปจะมีจำนวนลดลงเพราะสังคมสูงวัยและอัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลง เด็กทุกคนจะต้องได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่”

“การศึกษากับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ทุกมิติโยงใยเชื่อมถึงกันหมด ไม่สามารถแยกจากกันได้ ผมเชื่อว่าการศึกษาทำให้สังคมก้าวหน้า พอเจอคนที่อุดมการณ์กลาเปลี่ยนเหมือนกันก็ขยายการสื่อสารกับสังคม แต่มักเจอข้อคัดค้านว่า คุณมาบนทำไม มาเปลี่ยนทำไม ไม่พอใจก็ออกไปสิ ก่อนมาเป็นครูก็รู้อยู่แล้ว ถ้าทำไมได้ก็ไปทำงานอย่างอื่นสิ จริงๆ แล้วเราคิดว่าทุกคนบนเหมือนกัน แต่ไม่มีใครลุกขึ้นถาม มีแต่จ้าน กัม หน้า ทำไปบนไป **ห้องพักครูไม่ใช่ห้องสำหรับเตรียมการสอน แตกลายเป็นห้องให้ครูปรับทุกข์กัน**”

“ระบบรัฐทำให้ครูต้องจมกับกองเอกสาร สิ่งนี้ทำให้ผมมองว่า ถ้าครูรุ่นใหม่ต้องทำงานกับระบบแบบนี้ มันมองไม่เห็นหนทางที่จะไปต่อได้ดีกว่านี้แล้ว เราอยากได้ระบบที่ดีขึ้น เห็นสังคมที่ดีขึ้น ที่สนับสนุนให้ครูทำงานเพื่อนักเรียน ไม่ใช่ระบบที่ให้ทำงานอย่างไรเพื่อตอบสนองต่อระบบ **เราเติบโตมากับระบบการศึกษา ระบบสังคมที่ทำให้เราเจ็บปวด จึงไม่อยากส่งต่อสังคมแบบนี้ให้กับคนรุ่นต่อไป ให้กับนักเรียนของเรา**”

เสียงของคุณครูบางส่วนจาก เพจ “ครูขอสอน”

เสียงสะท้อนจากคุณครูและผู้บริหารที่ปรารถนาความเปลี่ยนแปลง พร้อมกับการร่วมมือกันลงมือกระทำ จะสามารถเป็นความหวังและพลังของระบบการศึกษา เพื่อให้ประเทศไทยมีอนาคตที่ดีกว่า

เพราะเรามีบทพิสูจน์จากทั่วประเทศแล้วว่า มีโรงเรียนไม่น้อยที่มีข้อจำกัดทางทรัพยากร แต่สามารถให้คุณภาพการศึกษาที่ดีกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศได้ ด้วยความตั้งใจมุ่งมั่นทุ่มเทของผู้บริหารการศึกษาและคุณครู

ความท้าทายหลักของระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย คือ เด็กจำนวนไม่น้อยที่เรียนด้วยความขาดแคลน ทั้งจำนวนครู เวลาที่ครูให้กับห้องเรียน และคุณภาพการศึกษา

ทำให้ไม่สามารถจะพัฒนาศักยภาพมนุษย์ได้เต็มความสามารถ
จึงกลายเป็นอุปสรรคขัดขวางทางเลือกของเด็กในการศึกษาต่อระดับสูง เพราะขาดทักษะการอ่านออกเขียนได้
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
และกลายเป็นความเสี่ยงต่อการหลุดออกจากระบบการศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานในที่สุด

เหมือนดังเรื่องราวของเด็กหญิงสองคนที่เกิดในพื้นที่แตกต่างกัน
ทำให้เรียนผ่านคุณภาพการศึกษาที่มีความเหลื่อมล้ำ จึงมีอนาคตต่างกันลิบลับ ดังปรากฏในสื่อโซเชียลด้านล่าง

youtu.be/YomNu_kjtfU

ซึ่งในที่สุดแล้วเราก็ควรที่จะสามารถมีอนาคตให้เด็กที่มาจากภูมิหลังแตกต่างกัน
แต่สามารถมีโอกาสดีที่เหมือนกันได้
ด้วยคุณภาพการศึกษาที่ในเวลาที่มีเพียงคุณครูและผู้บริหารแต่ละท่านในโรงเรียนแห่งหนึ่งนั้นที่จะสามารถสร้างความก้าวหน้าได้จนสำเร็จ ยิ่งเป็นเครือข่ายยังมีพลังมาก
โดยเริ่มต้นสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับคุณภาพการศึกษา ตามความเหมาะสมของแต่ละบริบทพื้นที่
เพื่อทำให้เด็กได้พัฒนาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ การวิเคราะห์เหตุผล และการสื่อสารภาษาอังกฤษ

โลกปัจจุบันเปิดโอกาสให้เข้าถึงการเรียนรู้ที่ไม่มีขีดจำกัดอีกต่อไป
โครงการเรียนด้วยตนเองทางออนไลน์ของเว็บไซต์ Coursera เช่น วิชา [Machine Learning](#) ของ Andrew Ng ซึ่งมีผู้ลงทะเบียนเรียนกว่า 3 ล้านคนในช่วง 10
ปีที่ผ่านมา, เว็บไซต์ code.org ที่มีสื่อเรียนรู้รวมทั้งเกมสอนเด็กเล่นและคิดแบบการเขียนโปรแกรม, และโครงการ Train the Trainer ของ Microsoft (Thailand) ที่ฝึกอบรมพัฒนานักเรียนนักศึกษา (ดูข่าว 'ไม่ใคร่ชอบพ่ที่จับมือดีป่า ตั้งเป้าเสริมทักษะการเขียนโปรแกรมให้แกเยาวชน 50,000 คน ในเขตพื้นที่ EEC โดยนำครู 500 คนเข้าสู่โครงการ') รวมถึงนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) และคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ของ สพฐ. เป็นต้น ล้วนสามารถสร้างโอกาสที่ไม่เคยมีมาก่อนในการเปิดศักยภาพให้กับเด็กไทย เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่เชิงเหตุผล และการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งผลงานวิจัยของ OECD ระบุว่า สัมพันธ์กับประสบการณ์เรียนรู้ช่วงปฐมวัย แต่สิ่งสำคัญ คือ ต้องมีครูที่มีความสามารถและหัวใจสามารถชี้แนะแนวทางและพัฒนาศักยภาพของเด็กนักเรียน โดยคนที่เก่งก็ขอให้ส่งเสริม คนที่อ่อนก็ขอให้ช่วยเหลือใส่ใจเป็นพิเศษ

ครูรุ่นใหม่เป็นคนเก่งมีความรู้ความสามารถ ด้วยนโยบายของ สพฐ. ที่ดึงดูดคนเก่งเข้ามาเป็นครู ด้วยเงินเดือนที่ไม่ได้น้อยกว่าอาชีพอื่น ตามข้อมูลสำรวจการทำงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ดังนั้น ผู้เขียนจึงเชื่อมั่นว่า เมื่อรวมกับความตั้งใจความมุ่งมั่นและความฝันที่จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างคนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองมีชีวิต เป็นครูอยู่ คุณครูแต่ละท่านจะสามารถเป็นตัวอย่างด้านการศึกษาที่ดีให้กับเด็กนักเรียนได้ ด้วยประสบการณ์ชีวิตและตัวอย่างอันเป็นเลิศของความเพียรพยายาม

ด้วยแรงบันดาลใจว่า เด็กจะสามารถมีอนาคตที่ดีได้ ด้วยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการใช้ภาษาอังกฤษ จึงสามารถเกิดขึ้นเป็นจริงได้ โดยผู้บริหารและคุณครู เพื่อสร้างรากฐานการศึกษาที่จะรองรับความเปลี่ยนแปลงสภาพภาคหน้า สำหรับเด็กนักเรียนและประเทศไทยในยุคสมัยต่อไป

ผู้เขียนขออุทิศบทความนี้ให้เด็กไทยที่มาจากครอบครัวที่ด้อยโอกาสทั้งทางเศรษฐกิจสังคมและการเข้าถึง การศึกษาคุณภาพ ด้วยจิตคารวะต่อผู้กล้าหาญทุกช่วงวัยที่มีการศึกษาเพื่ออนาคตลูกหลานรุ่นต่อไป เป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งในชีวิต

ทีปกร จิริจิตกุลชัย
(เหตุผลและขอคิดเห็นส่วนบุคคล)